

PLACIAJAME PASAULYJE

Didžioji spauda taip suglaudžia praėjusios savaitės pasaulio įvykius: Izraelio kariuomenė užpuolė Šadvan saloje Egipto radaro įrengimus. Po ilgos aršios kovos ir tą, jau antrą stotį išmontavo ir išsivežė. Ta anglų darbo stotis nors ir ne tokia moderni kaip Sovietų Rusijos, visgi galėjo sekėti kone visus Sina jaus pusiasalyje skrajojančius Izraelio lėktuvus ir kliudė žydų lėktuvams veikti.

EGIPTAS ATSIKERŠIJO

Šį kartą Egipto kariuomenė atsikeršijo. Užpuolė ir sunaikino Izraelio radaro stotį tame pačiame Sinaujaus pusiasalyje.

BIAFRA

BIAFROJE kasdien tebe miršta daug vaiku, senelių ir kitų žmonių dėl per didelio išbadėjimo. Ir tai yra dėl ožiško Nigerijos vadžios užsispyrimo. Ji nepriima paramos iš valstybių, o tik iš Raudonojo Kryžiaus. Tai sulėtina maisto ir vaistų pristatymą.

Patį Nigerijos vyriausybė paskelbė atitraukianti dalį savo kariškių iš Biafros teritorijos ir kariškius baudžianti sunkiomis bausmėmis, kad jie plėšė nors ir menką gyventojų turta, skriaudė moteris.

PRANCŪZIJA

Pasitvirtino žinios, kad Prancūzija parduodanti Libijai 100 modernių karo lėktuvų. Tai labai jaudina žydus, kuriems ta pati Prancūzija neatiduoda jau seniai nupirktų lėktuvų. Izraelis kaltina Prancūziją už rėmimą arabų žydų nenaudai. Prezidentas Niksonas viešai pasakė, jog Amerika parduosianti ginklus žydams, kiek tik jiems bus reikalinga savo valstybei apginti.

Amerikiečių-rusų, amerikiečių kiniečių pasitarimus kažkas praminė cirkui. Oia Niksonas, Kosiginas ir Mao gimnastikuoja savo liežuvius prie derybų stalo. Niekas tikrai nežino, apie ką tie vyrai derasi. Bet Rusija bijosi, kad Niksonas nesutartų su Kinija, o ta nenori, kad jis susitartų su Maskva. Be abejo, Niksonas stengiasi išnaudoti Amerikos labai Maskvos ir Pekino nesutikimus. Bet ar tie seni vilkai komunistai ne-

ikiš į maišą ir neužriš, yra rimto pagrindo abejoti,

JUGOSLA VIJA

Per paskutinį dešimtmetį žymiai pagerėjo Katalikų Bažnyčios padėtis komunistinėje Jugoslavijoje. Jos diktatorius Tito pirmasis ir dar Stalino laikais atsiskyrė nuo rusiškojo komunizmo. Pirmiausiai ūkio ir pramonės srityse pradėjo tvarkytis laisvųjų vakarų pavyzdžiais. Paskui ėmė duoti krašto gyventojams daugiau laisvės ir pradėjo tartis su Šv. Tėvu Bažnyčios reikalais. Paleisti iš kalėjimų kunigai ir vyskupai. 1960 metais mirusį Romoj kardinolą Stepinac leido parvežti Jugoslavijon, kur jis buvo iškilmingai palaidotas, ir kurio kapą ir dabar tikintieji lanko, puošia gėlėmis. Komunistų partijos narių nebebaudžia jei kas jų eina bažnyčion ar krikštija savo vakus ir priima kitus sakramentus. Leido atspaudinti šv. Raštą ir jį platinėti (kas yra uždrausta Rusijoje ir Lietuvoje). Bažnyčios leidžiamas savaitraštis GLAS KONCILA (Koncilio Balsas) turi virš 200.000 prenumatorių ir tuo skaičium pralenkia visus kitus komunistinius laikraščius. Bažnyčia leidžia eilę ir kitų žurnalų. Seminarija turi daug pašaukimų. Ypač daug jaunimo stoji į seminarijas didesnio prispaudimo metu, norėdami padėti Bažnyčiai atsilaikyti. Komunistinė Jugoslavijos spauda nebeįkamina ir nebepuola tikėjimo ir Bažnyčios, o nere tai parašo ir palankių straipsnių, ypač apie arkivyskupą Pranciškų Split. Komunistinė Jugoslavija pirmoji pasiuntė savo pasiuntinį Vatikanui vjėkoslavą Cvrlje. Tat po ilgo ir skaudaus persekiojimo Bažnyčia Jugoslavijoje gali laisviau atsikvėpti, nors pilnos laisvės dar ir neturi.

RUMUNIJA

Ir šitas komunistinis kraštas pamazėle pradeda švelnėti religijos atžvilgiu. Kadangi to krašto gyventojų dauguma yra ortodoksų tikėjimo, tai ir laisvę pirmiausiai pajuto ortodoksų Bažnyčia. Bet jau 1956 metais leista ir katalikams atidaryti seminarijas kunigams paruošti. Pradėjo atsigausti ir suklestėti vienuolynai, nors jiems dar yra nusta tyta valdžios, kiek gali naujokų priimti. Užsieniečiams krenta į akį daug atidarų or-

todoksų bažnyčių ir jos yra gausiai tikinčiųjų lankomos. Krašte yra 8.568 parapijos. Jas aptarnauja 9.400 kunigų. Nors dar neleidžiamos religinės organizacijos ir draudžiama mokyti vaikus katekizmo mokyklose, bet tikėjimo moko pačiose bažnyčiose ir už tai niekas nei kunigų, nei tėvų nebepersekiuoja, kaip tai daroma Lietuvoje. Tikėkimės jog ir Lietuvai ateis didesnės laisvės dienos.

Brazilija

S. PAULO. Sekmadienį, sausio 25, pirmą kartą šį miestą kaip prezidentas aplankė Jo Ekselencija gen. Garrastazu Médici. Jis oficialiai atidarė, nors dar ir ne visai baigtą Prača Roosevelt, Morumbi stadioną, pietavo pas prefeitą Paulo Maluf ir tarėsi su miesto politikais ir kitais žymiais žmonėmis.

KALĖJIMAI MAŽAMEČIAMS?

Anksčiau Brazilijoje nusikaltusieji mažamečiai nebuvo sodinami į kalėjimus. Mažamečių auskaltimams vis augant, vyriausybė išleido įstatymą, kuris pramato kalėjimo bausmes ir jaunuoliams 16-18 metų. Bet nesant ypatingų kalėjimų mažamečiams laikyti, tektų juos uždaryti tuose pat kalėjimuose su suaugusiais kriminalistais. Tai būtų labai bloga, nes iš užkietėjusių nusikaltėlių nepilnamečiai išmoktų dar daugiau visokių šunybų. Todėl suprantama, kad reiktų statyti ypatingus kalėjimus tik mažamečiams laikyti ir juos stengtis perauklėti. Tam trūksta pinigų.

NERIMSTA TERORISTAI

Nepaisydami griežtų įstatymų, Brazilijoje vis dar organizuojasi ir kaikur pasirodo teroristai. Neseniai rasti jų ginklų sandėliukai. Ginklai buvo išvogti iš «Força Publica» sandėlių. Viena tokia grupė vadinasi «VAR PALMAREŠ». S. Paulyje areštuoti 24 jų nariai. Iš viso jau suimta 320 teroristų S. Paulo valstyje.

BRAZILIJOS Finansų Taryba nusprendė sudaryti 400 milijonų fondą smulkiesiems fabrikantams paremti. Taip pat sumažino iš tokių fabriklų imamus mokesčius, tik pusantro procento per mėnesį arba 18 proc. per metus, ir turės metus laiko sumokėti.

Prieš 100 metų beveik viso pasaulio dėmesys buvo nukreiptas į stambų istorinį įvykį, į Sueso kanalo atidarymą. Sueso kanalas buvo anų laikų technikos stebuklas, o jo atidarymas — tarptautinė šventė. Norėdamos atžymėti tą didelį žmonijos laimėjimą, 1869 metais lapkričio 17 dieną Port Saide uoste susirinko beveik visos Europos įžymybės: Napoleono III žmona Eugėja, Austrijos imperatorius Pranciškus Juozapas, Prūsijos konprincas Friedrikas, du Olandijos kunigaikščiai, būsimasis Ispanijos karalius, didysis kunigaikštis Kirilas, popiežiaus delegatas ir t.t. Pirmąją vietą tarp tų tūzų užėmė Prancūzijos imperatorė Eugėja, kasimo darbų protektorė ir daugelio kanalo akcijų globėja. Jos giminaitis, inžinierius Ferdinandas de Lesseps paruošė kanalo projektą ir jį įvykdė. Sėdusi į imperatoriaus jachtą Venecijoje, Eugėja visų pirma nuplaukė Konstantinopolin, pagerbė sultoną, Egipto valdovą, o Paskui leidosi Port Saide, kur ją iškilmingai sutiko ked vas, Egipto vicekaralius ir sultono vietininkas. Norėdamos ją tiakamai pagerbti, kedivas buvo jai pastatę net atskirus rūmus.

Kalbėdamas apie kanalo reikšmę visam pasauliui, popiežiaus delegatas taip pasakė: «Sueso kanalas jungs kryžių su jaunu mėnuliu (suprask, krikščionis su mahometonais) ir rytus su vakarais į vieną pasaulį. Kaip iki šiol žmonės orientavosi į Amerikos atradimą, taip ateityje jie sakys: tai buvo prieš ar po kanalo atidarymo». Iš tų svarių žodžių mato si, kaip žmonės vertino Sueso kanalą.

KASTAS PRIEŠ 3000 METŲ

Istorikai sako, kad maždaug 1400 metų prieš Kristaus gimimą faraonai toje pat vietoje buvo iškasę kanalą. Laikui bėgant kanalą užnešė dykumų smiltys. Aštuontame šimtmetyje prieš Kristų kanalas vėl buvo išvalytas. Graikų istorikas Herodotas rašė, kad tie darbai kaštavę 120.000 gyvybių. Vėliau kanalą valė Romos imperatorius Trajanas ir osmanų karo vadas Amr. Bet visos pastangos nuėjo niekais, nes po kiek laiko kanalą užnešcavo smėlis. Sueso kanalu buvo susidomėjęs ir Napoleonas. Deja jo, inžinierius Lepere klaidingai apskaičiavo kad Raudonosios Jūros vandens paviršius stovi 10 metrų aukščiau už Viduržemio jūros ir Napoleonas nesiėmė jokių iniciatyvos. Kas būtų drįsęs paskandinti didelius Europos plotus.

DABARTINIS KANALAS

Vėliau Austrijos inžinierius Negrelli pradėjo ruošti kanalo projektą. Jam mirus, inž. Lesseps nupirkė Negrellio planus, juos išstobulino ir įsteigė akcinę Sueso kanalo bendrovę. 1859 m. buvo pradėti kanalo darbai. Jie tęsėsi 10 metų. Jis kaštavo 400 milijonų aukso frankų, o pati atidarymo šventė dar 20 milijonų.

KAS PELNĖ?

Turėdama daug akcijų, pradžioje iš Sueso kanalo pasipelnė Prancūzija. Anglija stovėjo nuošaliai ir kritikavo prancūzų iniciatyvą. Bet 1875 m. karalienė Viktorija pirko iš kedivo Sueso kanalo akcijas išbandyti savo laimei. Kedivas buvo prasikolinęs ir pigia kaina savo akcijas perleido Anglijai. Laikui bėgant anglai prisitvirtino prie Sueso kanalo ir jo apsaugai laikydavo Egipte iki 80.000 karėivių.

Pabudusi tautinė arabų sąmonė pradėjo judinti Sueso

kanalo klausimą. Egiptas pareikalavo, kad anglų kariuomenė apleistų kanalo zoną. O kai 1956 m. iš Egipto anglai pasitraukė, Nasseris paskelbė kad Sueso kanalas savalstybintas. Anglai manė kad Egiptas nesugebės aptarnauti kanalo. Bet kai jų troškimas neišsipildė, anglai kartu su žydais ir prancūzais užėmė strategines kanalo vietas. Tačiau JAV ir Rusija pagaliau jų žygį ir privertė juos pasitraukti. Kad anglai negalėtų pasinaudoti kanalu, Nasseris buvo paskandinęs keletą laivų. Bet sekančiais metais kanalas buvo išvalytas ir atidarytas tarptautiniam susisiekimui. Iš Sueso kanalo Egiptas gaudavo kasmet virš 300 milijonų dolerių pelno.

DABAR NEBEVEIKIA

Norėdamos pakenkti Izraeliui, 1967 m. Nasseris vėl uždarė Sueso kanalą ir Akabos įlanką ir pradėjo telkti kariuomenę Izraelio pasienyje. Bet žydai sumušė arabų kariuomenes ir įsitvirtino rytiniame Sueso krante. Tuo metu Sueso kanale buvo 14 laivų, prklausančių 8 valstybėms. Tie laivai teberūdyja, o virš kanalo žydai ir arabai pasikeičia patrankų šūviais.

Negalėdamos naudotis Sueso kanalu, kai kurios valstybės pradėjo statyti laivus, siekiančius 400.000 tonų ir mažinti transporto išlaidas. Egiptas ir Izraelis kasa požeminius vamzdžius, kuriais iš Raudonosios jūros bus pumpuojama alyva į Viduržemio jūros uostus. Rusai jau turi Viduržemio jūroje laivyną ir duoda Egiptui ginklų ir kt. Sovietai stengiasi užimti kitą dos pelningą Prancūzijos ir Anglijos vietą, Tur būt dėl tos priežasties šimtmetis Sueso kanalo jubiliejus buvo visiškai tylus. Kaip laikai pasikeitė per šimtą metų!

Dr. E. Gedgaudas - iskilusis radiologas

Minnesotos universiteto senatas nutarė pakviesti radiologą Dr. Eugenijų Gedgaudą perimti universiteto klinikų komplekso radiologijos skyrių. Radiologijos departamentui direktoriaus postui senatas turėjo 35 kandidatus mokslininkus, ir ši vieta teko lietuviui. Pilno profesoriaus titulas ir direktoriaus užimamoji vieta yra iki gyvos galvos.

Dr. Gedgaudas studijas pradėjo Lietuvoje, mediciną baigė Vokietijoje. Atvyko į Kanadą ir ilgesnį laiką gyveno Winnipege, Manitoboj. Specializavosi Winnipege ir Minneapoly. 1963 metais persikėlė į Minnesotos universitetą asistentu, profesorium, o 1965 metais jau buvo paskirtas diagnostinės rentgenologijos direktorium, Spalio 1 d. perėmė universiteto ligoninių radiologijos direktoriaus vietą. Be un-to ligoninių dr. Gedgaudai dar tenka tvarkyti kitų trijų, tampriai su Minnesotos universitetu susijusių ligoninių, radiologijos departamentus. Tos ligoninės turi arti 3000 lovų, yra ar mamryšyje su Mayo Klinikom. Savo žinioje turi 40 radiologų ir yra tiesioginiai atsakingas už 70 radiologijos rezidentų mokymą, jo žinioje yra 400 tarnautojų.

Tik perėmus pareigas, JAV

speciali valdžios komisija, patikrinusi 80 geriausių ligoninių, dr. Gedgaudo departamentą paskelbė geriausiu radiologijos departamentu Amerikoje.

Eugenijus Gedgaudas sukūrė gražią lietuvišką šeimą, vedė Vilią Radzevičiūtę — buvusią Kauno Valstybės teatro baleriną, augina tris dukteris, kurių Kristina studijuoja Barat kolegijoje Lake Forest, III, o Nora ir Sandra mokosi St. Paul, Mian.

Dr. Gedgaudas nors ir būdamas labai užimtas, naudoja si puikiomis sąlygomis moksliniam darbui dirbti, plėsdamas tyrimų laboratorijas ir vadovaudamas širdies ir vėžio ligų tyrimams. Labiausiai domisi kardiovaskuliniu sritimi. Ypačiai malonu pažymėti, kad dr. Gedgaudas tiek paskaitose studentams ir gydytojams, tiek privačiuose suėjimuose visuomet primena, kad yra lietuvis. Ne kartą yra informavęs apie Lietuvą ir gynęs jos vardą įvairiuose Amerikos ir kitų valstybių sluoksniuose. Šį postą pasiekė dėka didelio darbo, taktiško būdo ir atsivimo moksliniam darbui.

KA

Lietuvis aukstose pareigose

Inžinierius Kazimieras Kriauciūnas dirba amerikiečių kompanijoje Hoyer-Schlesinger-Turner. Jis yra statybos skyriaus vedėjas. Viena prancūzų chemijos bendrovė, kuri išrado naują medžiagą, pramato jos gamybai statyti fabriką prie New Yorko. Ši bendrovė sudarė sutartį su

Hoyer-Schlesinger-Turner bendrove. Pastaroji būsimo fabriko statybą turės prižiūrėti, pritaikydama ją prie amerikietiško sąlygų. Ji savo atstovu pasirinko lietuvių inž. K. Kriauciūną. Jis yra pasiūstas į Paryžių. Jo uždavinys yra peržiūrėti prancūzų inžinierių sudaromus būsimo fabri-

ko planus. Jam tai buvo didelė staigmena, o mums lietuviams yra malonu girdėti, kad mūsų tautietis tokiai atsakingai vietai yra parinktas. Jis savos vadovybės dėmesį tegalėjo atkreipti tik profesionaliais sugebėjimais, darbštumu, sąžiningumu.

Kazimieras Kriauciūnas gyvena Cicero. Jis yra pavyzdingas lietuvis, geras ir susipratęs katalikas. Jo žmona yra dantų gydytoja Eugėnija Ignatavičiūtė - Kriauciūnienė. Jie turi dukrą Liną, kuri studijuoja universitete odontologiją sekama motinos pėdomis ir yra veikli ateitininkė. Prieš kelerius metus jų šeimą ištiko skaudi nelaimė — jaunas sūnus tesulaukęs vienuolikos metų, staiga mirė. Tėvai ir sesutė Algiuką vis su ašaromis prisimena. Šią nelaimę visai Kriauciūnų šeimai padėjo pernešti vien gilus jų visų tikėjimas. Juos prieš kelerius metus aplankė ir džiaugsmas — dr. Eugėnija Kriauciūnienė su luke savo mamytės, atvykusios iš Lietuvos. Jos laukė ir kita dukra Remeikienė gyvenanti Cicero, ir du sūnūs Kanadoje. Ignatavičiai iš Lietuvos kilę nuo Raseinių.

Dr. Kriauciūnienė, padedama savo mamytės ir dukros Linos, savo vyrui inž. Kazimierui iškėlė šaunias išleistuves į Paryžių, pakviesdami gimes ir artimus draugus. Ji su dukra taip pat išskrido į Europą. Jos numato lankytis Italijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje. Joms džiaugsmas bus Paryžiuje susitikti su vyru ir tėvu. Visa šeima Kalėdas atšventė Švedijoje, kur gyvena Kazimiero brolis Jonas.

A. Juška.

Pavergtoji Lietuva

Ar tai ne baudžiava?

Žinoma, kad ML skaito vienas kitas komunizmo mylėtojas, kad ne vienas jų džiaugiasi dabartine Lietuvos «laisve» Rusijos vergijoje. Jie vėl piktinsis, kai parašysim, jog Lietuvoje dabar viešpatuoja senoviška baudžiava. Bet tai yra tikra tiesa.

Kas buvo senovės baudžiava Lietuvoje? Nugi, baudžios laikais didžiausias žemes valdė ponai dvarininkai, o pa prasti žmonelės, net ūkininkai, turėjo tiems dvarams dirbti ir buvo nevalia baudžiauninkui persikelti pas kitą poną dirbti, jei pirmasis ponas neleido. Tik ponai galėjo savo žmones išmėnyti, parduoti, viens kitam paskolinti ar perleisti, tartum arklius ar galvijus. Prisiminę, kaip buvo senovės ponų laikais, pažūrėkim,

KAIP DABAR YRA LIETUVOJ.

Štai Lietuvos komunistų leidžiamas «Valstiečių laikraštis» pernykščių metų lapkričio 6 dienos numeryje rašė: «Kibyšių kolūkio nariai V. Uoslys, M. Balevičius ir B. Tenienė, negavę visuotinio žemdirbių susirinkimo išleidimo, savavališkai paliko ūkį ir įsidarbino Prienų rajono «Draugystės» kolūkyje. Apie tai Kibyšių kolūkio valdyba pranešė «Draugystės» kolūkio vadovams, vienok «Draugystės» kolūkio pirmininkas Br. Mincius į raštą net nesiteikė atsakyti...

«Draugystės» kolūkio valdyba su V. Uosiu, M. Balevičium ir B. Teniene galutinai atsisakė kaltę rugsėjo 18 dieną. Nuo

tos dienos jie tame kolūkyje nebedirba. Be to, jiems buvo išaiškinta, kad jie į «Draugystės» ar į bet kurį kitą kolūkį galės būti priimti TIK GA- VĖ VARĖNOS RAJONO KIBY ŠIŲ KOLŪKIO .. IŠLEIDIMA».

Sakykit patys, ar tai nepanašu į senovės baudžios leidimus ar «išleidimus»?

Ar tas nepaverčia niekais komunistų aiškinimus, jog kol chozuose dirbantieji yra to ūkio šeimininkai? Koks jis šeimininkas, jei negali iš savo ūkio pasitraukti? Smetonos laikais kiekvienas bernas, merga ar piemuo turėjo teisę ir laisvę bet kada pasirinkti kokį norėjo ūkį. O «laisviausioje» komunistų tvarkoje nevalia net eiti dirbti į kitą taip pat komunistinį ūkį! Ar tai ne nauja baudžiava?

LIETUVIS SOVIETŲ

PASIUNTINYBĖJE

Rusams okupantams knieti prisivilioti užsienio lietuvius. Todėl jie kairiuose kraštuose savo konsulatuose ar prie ambasadų paskiria ir lietuvių tarnautoją. Dabar tokį sekretorių lietuvių reikalams sovietai paskyrė Londone esančiai pasiuntinybei. Tas, žinoma, turės stengtis medžioti Anglijos lietuvius juos skaldyti, kad jie nebūtų vieningi kovoti už Lietuvos laisvę.

Ir Brazilijoje, Rio de Janeiro Rusijos atstovybė turėjo kurį laiką tokį sekretorių. Tam išvykus Lietuvon, ML nežino, ar yra jo vieta pas kirtas naujas.

Kritusieji už laisvę

VLADAS RAMOJUS

(ęsinys)

NAUJAS SMŪGIS

1945 m. vasarą Žaliosios girios partizanai vėl ištiko smūgis: buvo gyvi pagauti burio vadas Antanas Birbilas — «Baltušis» ir jo pavaduotojas Albinas Sabaliauskas — «Morkuška».

Kiti šaltiniai praneša, kad tų pačių metų liepos mėn. Žaliojoje girioje 150 lietuvių partizanų kovėsi su 2000 enkavedistų. Partizanų žuvę 36, o rusų — 108. (St. Žymantas, «Mūsų Vytis», 1965 m. nr. 2).

Gyvasis anų laikų liudininkas kun. K. Balčys apie Panevėžio apylinkės partizanų atskleidimą tokį atsitikimą:

IŠVOGTAS VADAS

"Partizanų žygdarbiai ėjo iš lūpų į lūpas. Tačiau viena žinia pritrenkė kaip žaibas visą Panevėžį. Toks didelis dalykas čia nutiko, o ne nepajutome...

Žiauriose kautynėse raudonieji sugriebė sunkiai sužeistą partizanų vadą. Ne iš gailėstingumo nugabeno jį Panevėžio apskrities ligoninę. Jie troško, kad jo mirtis nenusineštų su savim jiems reikalingų paslapčių. Net ligoninės kambaryje stipri milicijos sargyba saugojo jį dienomis ir naktimis. Tačiau didvyriškai drąsai nėra užtvarų. Partizanai sužinojo apie savojo vado nelaisvę ligoninėje, apie jo sveikatos stovį ir kuriame paguldytas. Patogiam laikui atėjus ligonis

«pavogtas». Partizanai dienos metu savo vadą, saugomą milicijos, pasiėmė iš nelaisvės ligoninėje ir susigrąžino į laisvės postą girioje. Šis nuostabi draus žygis pareikalavo ir aukos. Vienas vaduotojų buvo nušautas besitraukiant iš miesto...» ("Laisvė", 1955 m. Nr. 5).

PARTIZANŲ TEISMAI

Lietuvos partizanai turėjo savo teismus. Tai ne paslaptis. Patys bunkeriuose slapstydami jie teismų sprendimus rašydavo dviejose egzemplioriuose ir juos dėdavo į savo primityvius, nežinomose vietose laikomus archyvus, kad ateityje laisvais lietuvis žinotų, už ką lietuviai išdavikai ir okupantų tarnai buvo nuteisti. Apie kai kurias tų teismų bylas sužinojome iš LTSR Mokslų Akademijos paskelbtų leidinių.

Aprašant A. Šilo vyrus, buvom užsiminę apie Žaliosios girios eigulį Ramanauską, kurs išdavė partizanų slapstymosi vietą. Ji buvo apsupta ir net 20 partizanų sunaikinta.

Partizanai negalėjo dovanoti Ramanauskui už 20 sunaikintų gyvybių. Eigulio šeimą jie įspėjo išsikraustyti iš Žaliosios girios apylinkių, o pats eigulys nuteistas sunkiausia bausme — mirtimi.

Kitas tos pačios girios eigulis — M. Turkevičius — po Ramanausko nuteisimo pasakė: «Ramanauskas nenorėjo gyventi kaip reikiant. Jei būtų buvęs tikras lietuvis, banditai jo nebūtų lietai... Taip rašoma Lietuvių Mokslų Akademijos «Archyvinų dokumentų» III tome. Tuo būdu patys okupantai pripažįsta, kad gyvoji tauta nesmerkė partizanų teismų, bet kaltino išdavikus.

UŽ LAVONŲ APIPLĖSIMĄ

1945 metų sausio 22 dieną prie Purvų kaimo, Subačiaus valsčiaus, Panevėžio apskrities su mušta partizanų grupė ir jų lavonai palikti pamškėje. Kažkokia Purvų kaimo gyventojas Čečkusienė nuo lavonų numastė batus ir pasiėmė kitokius daiktus. Apie tai greit sužinojo gyvieji partizanai. Bet ir patys okupantai pripažįsta, kad partizanai tuoj nepulė moters teisti, bet pavedė partizanui Sabaliauskui patikrinti, ar tikrai Čečkusienė taip elgėsi su partizanų lavonais. Liūdaa buvo Čečkusienei, kai liudininkai įrodė, kad ji taip negarbingai pasielgusi su laisvės kovotojų kūnais...

ATSARGUMAS TEISIANT

Tų pačių «Archyvinų dokumentų» III. t. 61 psl. paskelbta žinia iš partizano A. Sabaliausko tardymo protokolo:

«Vietiniams gyventojams, kurie aktyviai dalyvaudavo, vykdant partijos ar tarybinės vyriausybės priemones, mūsų banditų (t. y. partizanų) grupės dalyviai rašydavo įspėjamuosius laiškus, kad, jeigu jie ir toliau padės Tarybų valdžios organams, mūsų dalyviai nubaus juos...»

Bet niekšų pusėje buvo tik maža dalelė tautos. Šiaip lietuviai stengėsi padėti partizanams, kiek tik galėdami.

Partizanams nebūtų neįmanoma išsilaikyti be užsimaskavusių bičiulių paramos. Ta pagalba buvo apgalvota ir labai budri.

(Bus daugiau)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0333

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 20,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr.\$ 100,00 Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr.\$ 40,00 paskutinijame N Cr.\$ 20,00, viduriniuose puslapiuose N Cr.15,00 Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo auožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Nebus Galima Kaltinti

Ši sekmadienį (sausio 25 d.) uždaromi kandidatų sąrašai į Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Tarybą. Jei išstatytieji kandidatai kam nors nepatiks, tai šį kartą neturės jokios teisės kaltinti dabartinę Bendruomenės Valdybą, ar Tarybą, ar rinkimus pravesi sudarytą komisiją, ir štai kodėl ne.

Kandidatus pasiūlyti galėjo kiekvienas bent 18 metų baigęs lietuvis, lietuvė, gavęs siūlomojo parašą, jog sutinka kandidatuoti. Kas to nepadare, o sąrašė neris sau tinkamų kandidatų, tai galės tik pats save kaltinti kad tokių nepasiūlė.

Kituose kraštuose yra kiek kitaip sudaromi kandidatų sąrašai. Vienur juos pasiūlo įvairios organizacijos, kurios juos ir remia balsavimo metu. Kitur vienam kandidatui ar jų sąrašui pasiūlyti turi susirašyti bent 5, 10, 20 ar daugiau ISIREGISTRAVUSIŲ Bendruomenės narių. Neįsiregistravę ir so lidarumo mokesčio neįmokėję nariai kandidatų siūlyti negali. Pas mus — jokių varžtų! Kas tik norėjo tas galėjo siūlyti. Ar tokia neribota laisvė yra gera, ar negera tai kitas klausimas ir jo čia nesprendžiame. Tik iškeliamė tą neribotą laisvę, kurią turėjo Brazilijos lietuviai savo būsimai Tarybai sudaryti. Dabar pažiūrėsim, kiek atsiras norinčių savo lietuvišką laisvę parodyti kandidatams išrinkti, kiek šiomet bus balsuojančių.

O UŽ TAI PAKALTINTI BŪTŲ GALIMA

Vasario 16 minėjimas bus vasario 15 dieną. Taigi jam pasiruošti boliko vos trys savaitės. Atsimerant, kad dabar yra atostogų metas ir sunku sugaudyti choristus bei šokėjus

repeticijoms, kaip galima tikėtis, kad minėjimas bus įdomus, naujas, kad jis pakels mūsų nuotaikas, kad nebus pakartojimas seniai nudėvėtų plokštelių? Ir kodėl taip atsitiko? Todėl kad dešinioji ranka nežinojo, ką daro kairioji. Juk per keletą dešimčių metų Vasario 16 minėjimus rengė Zelina, su savo choru, šokėjais ir tt. Kitos draugijos prisidėjo. Ar galima norėti, kad Zelina atsisakytų savo senų garbingų tradicijų? O jei kas turi rimto pagrindo manyti, kad Zelina jau to nebepali padaryti, tai ar nereikėjo bent jos atsiklausti, ar šiemet ką rengsite ar nerengsite? Tai rodos būtų paprasčiausias mandagumas senai, garbingai S. Paulo lietuvių kolonijai. Tik jai atsakant, ar tiek uždelsiant atsakymą (jei taip būtų!) kad laikas nebeleistų laukti, būt galima jos nebepaisyti ir savo daryti, (Tai jau yra čia atsitikę du kartus).

To nepadarius atsitiko, kad tame pačiame ML numeryje skaitėme pranešimą, jog Zelinoje buvęs posėdis Vasario 16 minėti, o Bendruomenė užėmusi S. Bento salę su Bažnyčia irgi Vasario 16 minėti. Ir kai, pagaliau, susirinkta visų bendrai aptarti tą patį reikalą, tai posėdis praėjo labai nesmagioje nuotaikoje, teko laukti dar savaitę kito posėdžio, iki buvo galima sisip taip susigiedoti, nors ir čia netrūko di sonansų!

Gaila. Labai gaila kad lietuviai su lietuviais negali darniai sklandžiai susitarti nė kaip paminėti Vasario 16! Taip tariasi ne lietuvių masė, o mūsų mielosios ir garbingosios galvos, visuomenės vadovai. Ar neuveita per toli į lankas? O kas dėlto nukentės? Nukentės lietuvių masė, susirinkusi į minėjimą, kuriam gerai paruošti nebeliko laiko. Jei tos čia atspausstos eilutės, kaikam nemalonios, padėtų išvengti panašiu nesupratimų kitų metų Vasario 16 minėjimą rengiant, tai būtų neprašauta pro šalį.

APKASAI, AR KAS?

Išgriautas mūras. Iškastį grioviai Suverstas Žvyras, smėlis. Matyt vyrai prie darbo. Kas čia? Pradėta statyti Tėvų Jėzuitų pastogė mokyklai, pamaldoms, vaidinimams, koncertams. Ir niekaip negaliu nusikratyti minties, ar tai buvo tikrai reikalinga? Kiek reiks išmesti visuomenės sudėto pinigų? Ar mes nebeturim pakankamos vietos mokykloms, parengimams?

Visi S. Paulo lietuviai žinom, kad vietų turim ne tik gana, bet ir net perdaug. Tai kam ta nauja statyba? Ar ji pateisinama? Juk dar yra trys nepanaudojamos mokyklos. Yra ir trys silpnai lietuviškiems reikalams išnaudojamos salės, tai kam dar šita?

Aišku, kas nors kaltins jėzuitus. Bet prieš juos imant kaltinti, ar nereiktų štai ką ramiai šaltai apsvarstyti: Prileiskim, — nors taip ir nebūt buvę, — bet prileiskim, kad jėzuitai norėjo pasiglemžti ir popiežiui padovanoti Dr. V. Kudirkos rūmus, kaip buvo rašoma. Bet jie bylą pralaimėjo. Dabar tie rūmai yra saugiose lietuvių patriotų rankose, ir jėzuitai nebeturi nė šapelio užsikabinti ir bandyti tuos pastatus pasisavinti. Tat ar nederėjo dabar imti ir pasiūlyti: «Vy-

rušiai, jūs turit šiokią tokią mokyklėlę; turite choro repeticijas; rengiate vieną kitą minėjimą ar šventę per metus, jums patalpos tiems darbams reikalingos. Mes, bent tuo tarpu, nieko panašaus neturim. Kam statyti naujas? Naudokitės mūsų patalpomis lietuviškai veiklai. Dėl išlaidų kymo išlaidų galim susitarti. Ar tai buvo padaryta? Ar jėzuitai tokį pasiūlymą atmetė? Jei nebuvo, tai kodėl? Da bar, aišku, jau per vėlu, kai jėzuitų statyba pradėta. Bet supraskim ir jėzuitus! Kai jie teismo keliu buvo iš Dr. Vinco Kudirkos patalpų išmesti, jiems nebuvo kitos išeities, jei norėjo toliau S. Paulo lietuviams tarnauti. O kad jie tarnavo, ir neblogai tarnavo, tai paliudija ne tik plačioji lietuvių visuomenė, o ir vienas viešas pareiškimas, po kurio regim parašus Dr. Vinco Kudirkos rūmų valdytojų.

Praeities darbai, atrodo, yra gana gera garantija, kad jėzuitai stengsis ir toliau lietuvių bendruomenei tarnauti bent ne blogiau, kaip anksčiau. O tačiau gaila nereikalingos statybos!

Nuliūdęs Ponas Kitoks

LIETUVOS JAUNIMAS DŪKSTA

Komunistų partijai nepatinka, bet jaunuimui labai patinka vadınamųjų «bitlių» laukinė muzika. Vilniuje pasirodė iš Italijos atvažiavęs toks orkestras su daininiais. Vienam jų ėmus dainuoti, kilo didžiausias triukšmas salėje; švilpimai, staugimai, skėričiojimas — kaip protą praradusių. Už tai «Literatūros ir Meno» žurnalas pila jaunimui į kailį.

TSRS MINISTRŲ TARYBOS PIRMINKUI.

Nuorašas: I. LIETUVOS TSR MINISTRŲ TARYBOS PIRMINKUI, II. LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS VADOVAMS.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS PAREIŠKIMAS

Leninas straipsnyje «Kaimo varguomenei», apibendrinamas socialdemokratų partijos uždavinius rašė: «Socialdemokratams reikalauja, kad kiekvienas turėtų pilną laisvę visiškai laisvai išpažinti bet kurią tikybą» (Raštai, t.6, Vilnius 1961, p. 364).

Kritikuodamas caro vyriausybę ir jos priemones prieš kitą manančius, Leninas rašė: «Kiekvienas privalo turėti pilną laisvę ne tik laikytis kokio nori tikėjimo, bet ir platinti bei keisti tikėjimą... tai sąžinės dalykas ir niekas tenedrįsta čia kištis» (Lenino raštų 6 t., Maskva, 1946 m.)

DISKRIMINACIJA KUNIGŲ SEMINARIJAI

TSRS konstitucija garantuoja savo piliečiams laisvę prak

Ar Reikėjo Bausti Kunigus?

Ne per seniai ML tilpo žinutė, jog komunistinė valdžia Lietuvoje nubaudė kunigus už tai, kad jie drišo parašyti raštą Maskvon ir prašyti, kad teistų Lietuvai priimti į kunigų seminariją daugiau klierikų. Ameriką pasiekė to kunigų rašto nuorašas, kurį atspaudino dienraštis DRAUGAS. Duodame čia jį ištiesai. Pasiskaitykite ir spręskite patys, ar tie kunigai buvo verti bausmės, jei yra religijos laisvė Lietuvoje, kaip komunisteliai ir jų davatkos visam pasauliui skelbia. Štai tas raštas

tikuoti bet kokią religiją. Tarybiniai įstatymai gina tikinčiųjų teises atlikti religijos apeigas. Baudžiamo kodekso 143 straipsnyje kalbama apie bausmes, jei kas trukdytų jas atlikti. Tačiau tikrovėje yra ne taip įstatymai ginantieji tikinčiųjų teises grubiai laužomi. Katalikų Bažnyčia Lietuvoje yra pasmerkta mirčiai. Apie tai kalba faktai. Jei Lietuvoje 1940 metais buvo keturios kunigų seminarijos ir apie pusantro tūkstančio kunigų, tai po 1944 metų liko tik viena seminarija Kaune, iš visų vyskupijų į ją susirinko apie 400 klierikų. 1946 m. pačiame mokslo metų viduryje klierikų palikta tik 150. Paskutiniu metu seminarijos penkiuose kursuose leista studijuoti vos 30 klierikų 1 pasitraukusių ar susirgusių auklėtinių vietas naujų priimti

neleidžiama. Jei Lietuvoje kas met miršta apie 30 kunigų, tai jų išventinama vos 5-6. 1969 metais išventinta vos trys nauji kunigai. Todėl jau dabar daugeliui kunigų tenka aptarnauti net po dvi parapijas. Nemaža parapijų administruoja klebonai, turį daugiau nei 70 metų amžiaus. Klebonų pareigas priversti eiti net invalidai, pavz. Turmante.

Jaunuoliams, stojantiems į seminariją, sudaroma kur kas daugiau kliūčių, negu stojantiems į kitas aukštas mokyklas. Kandidatus parenka ne Bažnyčios atstovai, o valdžios pareigūnai. Tai yra ne normalu, kaip į muzikos mokyklą kandidatus nustato vėterinarijos gydytojai ar kitų sričių specialistai.

1969 m. sausio mėn. Vilka

pėsi į TSR ministrų tarybos pirmininką dėl esančių nenormalios padėties Kauno kunigų seminarijoje. Šių metų vasario mėn, jie kreipėsi į Lietuvos TSR einančius pareigas vyskupus. Dėlto dviem kunigams: kun. S. Tamkevičiui ir kun. J. Sdepskiui atimti darbo pažymėjimai.

NELEIDŽIAMA EITI PAREIGŲ VYSKUPAMS

1940 m. Lietuvoje buvo 12 vyskupų, šiandien turime tik du vyskupus: vysk. Matulaitį-Labuką ir vysk. J. Pletkų. Du darbingi ir pajėgūs vyskupai: J. Steponavičius ir V. Sladkevičius ištremiti į nušalusias parapijas. Nors pagal LTSR baudžiamojo kodekso 62-69 str. ištrėmimas taikomas ne ilgiau kaip penkeriems metams ir tai už didelius nusizengimus, tačiau už didelius nusizengimus, visiško vyskupijos kunigai kreibe

ti ganytojai, kad jie be teismo, be jokios kaltės įrodymų nubausti neterminuotam laikui.

Nuo senų laikų Vilnius yra religinio katalikų gyvavimo centras, bet šiandien nele didia ma čia turėti katalikų vyskupo, o mažesnės šio miesto religinės bendruomenės, saky sim, provoslavai turi vyskupą, o kitos — atitinkamus vadovus.

Pagal Bažnyčios kanonus kapitulariniai vikarai yra tik laikini valdytojai, renkami vyskupui mirus ar pasišalinus iš pareigų. Vilniaus arkivyskupi ją ir Panevėžio vyskupiją valdo kapitulariniai vikarai jau 9 metai, o Kaišiadorių 23 metai.

Ne visada net ir turintiems oficialius įgaliojimus leidžiama vyskupams ir valdytojams pagal Bažnyčios kanonus vizituoti parapijas, teikti sutvėrimo sakramentą. Štai, Panevėžio vyskupijoje nuo 1961 m. šis sakramentas buvo teikiamas tik vieną kartą. Kitose vyskupijose jis leidžiamas teikti tik pačiuose centruose sakysim, Vilniuje, Kaune, o (pabaiga 5 pusl.)

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Jaunimas Laimi Širdis

Jeigu paskutinį kartą šitoje vietoje apgalstavome kad mūsų jaunimas nesideda į choras ar į tautinių šokių ratelius tai šį kartą norim išskelti ir pradžiuginti kiekvieną dar gyvą lietuvišką širdį gražaus jaunimo būrio didžiuliais laimėjimais. Aprašymą paimame iš DRAUGO, 1969 metų gruodžio 2 dienos.

UŽBURIAI

«Kai žydinti jaunystė puošniausiose tautiniuose kostiumuose, lietuviškų melodijų sparnais atnešama į erdvią sceną ir liejasi išieskotų formų liaudies šokių pynėmis, ima tirpti iš džiaugsmo širdis ir drėgti akys iš nesulaikomo džiaugsmo.

Šitaip buvo sekmadienį Marijos Aukštosios Mokyklos salėje, į Margučio ruošiamą spektaklį atvykus iš Clevelando «GRANDINĖLEI».

LIETUVIŠKO BALĖTO SPEKTAKLIS

Tai jau buvo nebe tautinių šokių vakaras, o lietuviško, liaudies motyvais paruošto baleto spektaklis, atliekamas preciziškai paruoštų miklių šokėjų.

Čia nesijautė nei išėjimų scenon, nei rikiavimosi šokiui, o tik jaunatviško viesulo nešama šokio srovė. Jie atsivežė ir savo orkestrantus: piano, elektriniai vargonai, 3 akordeonai, baritonas, gitara, klarnetas. Muzikos vadovas R. Babickas, pavaduotojas G. Neimanas, asistentė L. Kasperavičiūtė (Grandinėlė) įneša į mūsų jau įprastus šokių figūras naujos gracijos, net ir patrauklaus humoro.

Šokėjų Grandinėlėje 46: 32 mergaitės ir 14 berniukų. Jie su nuoširdžia šypsena, jaunatvišku liaunumu perteikė mergaičių giją, kadriilį ir polkute, našlių jonkelį, blėzdingėlę, pakeltkojį, vainikėlius, šelmį, jaunimo žaidimą, tryptinį sadutę, piršlio šokį, klumpakojį, rezginėlę, šakalinį, lenciugėlį ir greippolkę.

Tautiniai rūbai irgi originalūs, reto dailumo. Čia pasidaravusi A. Vaitonienė.

PATRAUKLUS NAUJUMAS

Stebėjai tuos šokius ir norėjosi, kad ši grupė pasirodytų pasaulio kultūringų kraštų sostinėle, kad jų šokiai būtų nufilmuoti ir perestų televizijos stotis bei kinų ekranus.

Jau daug kartų matėme tautinius šokius. O dabar regėjos, kad matome kažką pirmą kartą, naujo ir nepasikartojančio. Rodos dar niekada nebuvo pajusta tokia lietuviško šokio jėga, kaip dabar. Vienu kartu, kaip ant jautrių spyruoklių šoka visa grupė, kitu kartu tik judri pora, o kiti sudaro spalvingą foną.

Atėjęs pasižiūrėti Čikagos universiteto profesorius Stankievičius kalbėjo:

— Labai gražiai. Aš gėrėjaisi nepaprastai!

Iš kitų girdėjosi pastabos: «Tai fantastiška programai»

Šiuos šokius stebėjo iš Lietuvos atvykusi viena inteligentiška viešnia. Pasigėrėjimo pagauta pratarė:

— Tai stebuklas!

Nuostabu buvo sekti tokiu greitu tempu be-

Ačiū Tau, Dievuli

Ačiū tau, Dievuli,
Kad mane sutvėrei,
Ir už žalią rūbą,
Duotą vasarėlei.

Ačiū už rytelį
Ir už vakarėlį,
Ačiū ir už Sargą
Mano Angelėlį.

Ačiū už paukštelių
Čiulbėjimą mielą,
Ir margais žiedeliais
Iškaišytą pievą.

Ačiū už bitutę,
Ačiū už drugelį.
Ir už ramunėlės
Kvepiantį žiedelį.

Ačiū už saulutės
Kaitrų spindulėlį,
Ir už žalio medžio
Šlamančio šešėlį.

Ačiū už dainelę
Saulėtą ir šiltą,
Ir naktelę ramią,
Žvaigždelėms dabintą.

Ačiū už tėvelius,
Kur mane augino,
Ir už gimtą kalbą,
Kurios išmokino.

Ačiū ir už jausmą
Tėvynę mylėti,
Jos kalbos ir būdo
NEIŠSIZADĖTI!

K. Merkevičius

sikeičiančias figūras, vykdomas profesionalų baletininkų tikslumu.

Visa šokių pynė susieta su liaudiškų vestuvių papročiais, o programos leidinyje tai paaiškinta ir anglų kalba amerikiečiams svečiams suprasti.

NEMATYTA

Ispūdinga buvo rezginėlė, atlikta su didžiulių tautinių juostų junginiais, sudarant jaunavedžiams vartus ir įvairių sujungimų geometrines figūras, juostomis apipinant išskeltas jaunavedžių rankas.

Čikagoje naujas buvo ir šokis «šakalinis», kur jaunimas pagaliais erzina piršlį, o mergaitės jį raštuotu rankšluosčiu papuošia.

Programai pasibaigus prapliuęs plojimų griaustinis liudijo, kad publika patyrė didesnio pasigėrėjimo, negu buvo laukta.

Svečius šokėjus apdovanojo skaisčiažiedėmis gėlių puokštėmis, dailiomis, kaip patys šokėjai. Net buvo gaila, kad griežiant lietuviškų šokių maršus, publikai ritmingai plojant, šokėjai apleido sceną.

Programą stebėjęs Čikagos universiteto profesorius Aronson išsitarė:

— Magnificent! (Didingai žavų!)

Ir tai buvo tiesa,

Didžioje besiskirstančiose pu-
blikos masėje viena čikagietė pratarė:

— Pro susijaudinimo ašaras
pusės šokių nemačiau. Tokia
programa paveikia, kad di-
džiuojiesi, jog esi lietuvis.

Patyrėme, jog Grandinėlę
pakvietė šokti Venecuelos
valdžia!»

Kas tą Grandinėlę sudaro?
Lietuviškasis Amerikos jauni-
mas — gimnazistai ir studen-
tai. Jiems irgi rūpi ir pamo-
kos, ir egzaminai. Ne vienas
jų ir dirbti turi, kad galėtų
pragyventi ir mokytis. Ir vis-

tik jų lietuviškos širdys randa laiko taptinių šokių repeticijoms kas savaitę. Randa, nes myli.

Clevelando lietuvių kolonija vargiai yra didesnė už S. Paulo. Vargiai turi daugiau jaunimo už mus. Tikrai manau, kad ir S. Pauliūs galėtų turėti labai gerą, mus ir kitataučius stebinančią ir jaudinančią šokėjų didelę grupę, jei tik mūsų jaunimas panorėtų įdėti nuoširdaus darbo repeticijoms.

Madu ir grožio pasaulis

VEDA IRENA KAIRIENĖ

(pabaiga)

Orientaliniai plaukai anksčiau buvo priskiriami pačiam prasčiausiam rūšiai. Jie buvo šiurkštūs, tiesūs ir tik tamsios spalvos. Dabar tie plaukai dažomi ir kitaip paruošiami perukų gamybai. Orientaliniai plaukai šiandien gaunami įvairių atspalvių ir, dėka silikono ir kitų chemikalų, yra lengvai sušukuojami. Jie gaminami dideliais kiekiais ir todėl yra pigesni.

Plaukai iš Indonezijos yra labai plačiai naudojami. Jie nėra tokie šiurkštūs kaip orientaliniai ir lengviau pasiduoja dažymui bei kitokiam cheminiam procesui.

Sintetiniai plaukai gaminami iš nailono, dynel'io ir acetate medžiagų. Tos medžiagos, lyginant su žmonių plaukais, yra nebrangios. Ypatin gai populiarūs yra sintetinių plaukų daliniai perukai, kasos ir bandos.

Sintetinių plaukų ydos yra tos, kad jie nėra tiek elastiški kaip tikri ir sunku juos sudėti, jie lengvai veliasi, turi natūralų blizgėjimą, sunkiai garbinuojami ir neturi natūralių plaukų spalvos.

Tačiau sintetiniai plaukai, technikos pagalba, kasmet gerėja. Taip pat jie maišomi perukuose su žmonių ir gyvulių plaukais.

Gyvulių plaukų naudojamos dvi rūšys — angoros ir yak'o. Angora gaunama iš angoros ožkų. Tie plaukai yra labai švelnūs ir balti. Jie dažniausiai maišomi su žmonių plaukais.

Yak'o plaukai gaunami iš Tibete auginamų yak'o jaučių. Jie yra baltos spalvos, tam tikru procesu ištiesinami ir turi gerą elastiškumą.

Perukų kainos labai įvairios. Specialiai užsakyti žmonių plaukų yra patys brangiausi ir gali kaštuoti net keletą šimtų dolerių. Sintetiniai — patys pigiausi.

Perukai dabar gaunami beveik visur. Didžiosios universalinės krautuvės turi specialius skyrius, kur parduodami įvairių rūšių gatavi ir pusiau paruošti perukai ir kur prityrę kirpėjai duoda klientams patarimus kaip juos išlaikyti.

Perukai gaunami ir didesniuose plaukų sušukavimo salonuose. Tai, turbūt, būtų tinkamiausia vieta juos pirkti, nes kirpėjai gali geriausiai perukus pritaikyti, juos sustilizuoti ir nuolat juos prižiūrėti.

Taip pat yra visa eilė perukų salonų, kurie turi patį didžiausią perukų pasirinkimą visokių rūšių.

(pabaiga iš 3 pusl.)

rajoniniuose miestuose retai, Todėl norintieji priimti sutvirtinimo sakramentą turi iš tolimų užkampių toli keliauti, vargti su mažais vaikais, Taip susidaro didelės spūstys, sun kumai.

KUNIGAMS VISAIP TRUKDOMA

Kunigams visaip trukdoma dirbti pastoracinį darbą: draudžiama padėti kaimynams, ne pajėgiantiems atlikti religinių patarnavimų.

Visų sričių specialistai renkašis į įvairias konferencijas, tobulinasi, mokosi iš labiau patyrusių. Bažnyčios kanonai ir reikalauja, kad kunigai mažiausiai kas treji metai atliktų bent trijų dienų rekolekcijas. Dabar tokios rekolekcijos draudžiamos ne tik vyskupijų centruose, bet ir dekanatuose: neleidžia susirinkti į jas net vieno dekanato kunigams.

NURODYMAI PRIEŠTARAUJA VIENI KITIEMS

Oficialūs valdžios atstovai tik žodžiu duoda kunigams nurodymus. Pasitaiko, kad tie liepimai prieštarauja vieni kitiems, Pvz. Varėnos r. vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Valkininkų klebonui uždraudė mirusį lydėti iš bažnyčios į kapus, o religinių reikalų tarybos įgaliotinis nurodė, kad galima palydėti iš bažnyčios į kapus, o negalima iš namų į bažnyčią. 1969 m. balandžio 15 d. relig. reikalų tarybos įgaliotinis Švenčionėliuose valdžios pareigūnų ir bažnyčios komiteto atstovų akivaizdoje pareiškė klebonui, kad, lydint mirusį, kai lydi kunigas, negalima giedoti, o be kunigo galima. Jei ti

kintysis laidojamas su religinėmis apeigomis, negali dalyvauti orkestras, kolūkiai ir organizacijos negali pagelbėti materialiai.

NELEIDŽIAMA KATEKIZUOTI

Nors TSRS konstitucija garantuoja sąžinės laisvę, o tėvai nori ir pageidauja auklėti vaikus religine dvasia, kunigams ir kateketams draudžiama paruošti vaikus pirmajai Šv. Komunijai. Relig. reikalų tarybos įgaliotinis leidžia tik po vieną vaikų egzaminuoti. Nesilaikantys šio nerašyto įstatymo yra griežtai baudžiami. Antai, už vaikų katekizaciją vietiniai valdžios organai yra nubaudę kunigą J. Fabijauską pinigine buda, kun. M. Gylį, kun. J. Sdepskį priverčiamo darbo stovykla O Anykščiuose rengusi vaikus I-os išpažinties C. Paškevičiūtė, pervargusi priverčiamų darbų stovykloje susirgo ir mirė. Patys tėvai paruošti vaikus turi teisę, bet neturi galimybių: tam atitinkamai nepasirengę, neturi laiko ir religinių knygų. Panašiai caro laikais carbininkai ir valstiečiai negalėjo pasinaudoti teise: leisti vaikus į aukštąsias mokyklas.

KOVA PRIES VAIKUS

Lanką bažnyčią vaikai patiria daug nemalonių. Jie pašiepiami, apie juos rašo sienlaikraščiai. Mokyklose vaikams kalama, kad tikintys tėvai yra tamsūs, nieko neišmano ir negali jiems nieko nurodyti. Taip pakertamas tėvų autoritetas. Kai vaikai ima negerbti tėvų, tai su tokiais sunku ir mokyklose ir už mokyklos sienų. Be to, tikintiesiems vaikams neleidžiama dalyvauti pamaldų apeigose, gie

doti chore. Taip skaudžiai pažeidžiamos tikinčių vaikų ir tėvų teisės. Jie grubiai diskriminuojami. Pvz. Švenčionėlių vid. mokyklos direktorius Baranauskas ir kiti mokytojai išlaikė vieną dieną apie pus-trėčios valandos mokinius, kol juos priverė rašyti pareiškimus prieš vietos kleboną kun. Lauriavičių. Vienam iš tų vaikų, J. Garlai, dėl tokių bauginimų reikėjo iškviesti net greitąją medicinos pagalbą. II-os klasės mokinys K. Jermelis iš išgąščio net kelis mėnesius sirgo.

Kleboną leidusį vaikams tarnauti šv. Mišioms pašalino iš Švenčionėlių. Tų vaikų tėvai skaudžiai įžeisti kreipėsi net į Maskvą. Paskutiniu laiku pinigine buda 50 rublių nubautas kun. A. Deltuva, kad leidęs vaikams patarnauti šv. Mišioms.

Kolūkiai dažnai neduoda net sunkvežimio savo kolūkiečiams nuvykti į bažnyčią susituokti. Jeigu su religinėmis apeigomis, neduodama priemonė karstui parsivežti.

Anksčiau net taksi šoferiam buvo draudžiama vežti kūmus ar jaunavedžius į bažnyčią. Kiek vargsta inteligentai slapta pakrikštiję vaikus, su situokę bažnyčioje. Jie svarstomi darbovietėse, jiems prikašiojama ar net atleidžiami iš darbo. Pvz. 1965 m. Dauge liškyje direktorius atleido iš darbo net mokyklos darbininkę P. Cicėnaitę kad toji nesutiko atsisakyti bažnyčios. Mokyklos vadovybei įsakius, ji pati, norėdama, kad darbo knygutė liktų «švari», parašė pareiškimą savo noru išeinanti iš darbo. Dažnai dėl religinių įsitikinimų tikintieji atleidžiami iš darbo ar nubaudžiami, prisidengus visai kitais motyvais.

1956 m. pensijų įstatymas bažnyčios tarnautojus aplenkė. Jie gali tik sapnoti apie pensijas. Pvz. Daugeliškių gyventojas P. Pagalskas, įsikūrus Tarybų valdžiai, įstojo į kolūkį. Kaip ir visi valstiečiai, jis atidavė arklių ir žemės ūkio padargus. Pats dirbo kolūkio kontoroje sąskaitininku, sekmadieniais pagrodo bažnyčioje. Kai šį žmogų ištiko nelaimė, liko invalidu, kontoroje jis dirbti negalėjo, todėl naktimis saugojo kolūkio fermų gyvulius. Sulaukęs žalos senatvės kreipėsi į Ignalinos rajono socialinio aprūpinimo skyrių, kur sužinojo, kad vargonininkams pensija nemokama.

Daugelyje bažnyčių neleidžiama skambinti varpais, visiškai negalima naudotis garsikalbiais. Miestai auga, bet Lietuvoje nuo 1945 metų pastatytos tik dvi bažnyčios (viejoje iš jų Klaipėdoje įsikūrė liaudies filharmonija), o kiek senų bažnyčių paversta sandėliais, muziejais ir t.t.

Šie ir kiti skaudūs faktai kurių čia nesuminėjome, rodo, kad kunigai ir tikintieji yra diskriminuojami, kad jiems neleidžiama naudotis tomis teisėmis, kurias garantuoja TSRS konstitucija.

Todėl idrištame kreiptis į Jus, Ministrų Pirmininke, tikėdamiesi, kad ištaisysite tokią nenormalią Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvos TSR ir padarysite visa, kad mes Lietuvos kunigai ir tikintieji, kaip ir kiti piliečiai, galėtume naudotis numatytomis konstitucijos teisėmis.

1969 m. rugpjūčio mėn.

Pasirašė Vilniaus arkivyskupas pijos kunigai: 40 parašų

ISIDÉMÉTIN! ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO,

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180 Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pfo Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, pirmi-ninkas p. Juozas Tijenelis Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĒVAI JĒZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooka — Tel. 273-0338.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooka Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbu dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laikokai turimos metinės ar 7 d mišios:

Išpažintys čia klausomokasdieną prieš mišias, Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val., V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jačana klierikų kopl. 8,30 val. Bom Retire, 10,15 val. Utinga 16,30 val.,

Trečią:

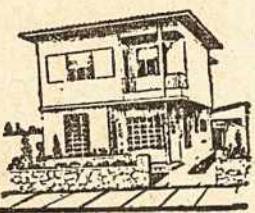
Agua Rasa 8,30 val.; Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 10 30 val. V. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVOS» REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SÃO PAULO LIETUVIAMS JĒZUITAMS GALITE SIŪSTI LAISKUS ŠIUO ADRESU
CAIXA POSTAL 4421,
S. PAULO, BRASIL.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.o - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Įkorporavimai — kondominijos — sklypų išdalimas —
Administracija — nejudomo turto pirkimai bei
pardavimai — kreipkitės į

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda.
atsakomasis bendrininkas Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 4* andar, conjunto 401.
Telefonas 33-1443 — São Paulo.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
/ teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra gerai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643

Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÃ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS

bus vasario 13 dieną, 20 valandą Zelinoje, Jaunimo namuose. Visi tarybos nariai prašomi dalyvauti svarbiam pasitarimui

Kan. Juozas Šeškevičius
Tarybos prez. pirmininkas

Jonas Giedrys, S.J. Jis čia pabūs apie tris savaites.

Mooca

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Šv. Kazimiero parapijos veikli reikalingos erdvesnės patalpos. pradėta jų statyba. Bet reikalinga mielųjų parapijiečių parama. Ta parapija yra sukurta tik Jums, Brangūs Lietuviai, ir Jūsų vaikams. Dėlto tik iš lietuvių ir tikimės pagalbos. Nors ir mažiausia auka, bus labai dėkingai priimama. Aušdien labai sujau-dino vienos tautietės žodis. Ji davė 15 ncr., bet primygtinai reikavo nepaskelbti jos laikraštyje. «Aš esu bėdna, tai kaimynai stebėsis, kad aš galėčiau auką jums duoti. Bet aš noriu, kiek galėdama, padėti jūsų darbus». Jei panašiai galvos dauguma mūsų parapijiečių, nebus didelio vargo statybą baigti. O baigti ją ncrim iki kovo 6 dienos, kad būtų galima švęsti parapijos globėjo Šv. Kazimiero šventę erdvesnėje vietoje.

T. Jonas Bružikas, S. J.
Parapijos klebonas

SVARČIAS

Praėjusią savaitę iš Urugvajaus atvyko atostogų Tėvas

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Médico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetrícia pela Maternidade de S. Paulo
Clínica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

PAMOKOS RYTAIS?

Jei būtų mokinių, kurie šeštadieniais po pietų turi eiti braziliškon mokyklon, ir dėlto negali lankyti lietuviškos, bus galima jiems turėti pamokas prieš pietus.

Mokyklos globėjas
Jonas Kidykas, S.J.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Po 20 ncr.: Romualdas Jurkšas, Jonas Dambroski, Edvardas Pažėra, Antanas Bakanauskas Jonas Solūnas.

Juozui Baužiui priklauso didžiausia padėka, nes per jį daugiausiai atsinaujina arba užsisako laikraštį. Jis atsidėjęs tuo rūpinasi ir maloniai skaitytojams patarnauja. Ir toliau malonėkite pas jį užsiskirti laikraštį.

ML Administracija

PAIEŠKOMAS VINCAS ČESNA. Jo sesuo Petronėlė Grajauskienė ieško Vinco Česnos, kuris atvyko į S. Paulį prieš 40 metų. Apie jį žinantieji malonėkite pranešti TT. Jėzuitams telefonu 273-0338.

JONAS PETKEVIČIUS kilęs iš Trakų apskrities, Varniškių kaimo, dabar gyvenęs Lenkijoje ieško savo dviejų seserų: Petkevičaitės Laosės ir Amilijos, jų tėvo vardas Stanislovas. Jodvį ištekėjusios, vyrų pavardės nežinomos. Ar jos pačios tegul atsiliepia, ar kas jas pažįsta, tegul būna geras ir praneša TT. jėzuitams tel. 273-0338.

IŠVYKO Į USA

Onutė Petraitytė, inž. Alfonso Petraičio duktė išvyko į Š. Ameriką mokytis anglų kalbos. Kadangi ji yra labai ge-

ra mokinė ir išlaikė anglų kalbos egzaminus, tai ji pateko į 600 Brazilijos studentų būrį, kurie pusę metų gyvena amerikiečių šeimose, lankys Amerikos mokyklas, gaus veltui visą pragyvenimą ir mokslą tik užsimokės kelionės išlaidas. Į Braziliją tokio mis sąlygomis atvyksta moky-tis Amerikos mokiniai. Geros sėkmės, Onute!

GIMTADIENIAI:

Juozas Karpavičius (27 d.);
Joana Žarkauskas (28), Jonas Bajorinas (29), Ksavera Putvinskienė (29), Antanas Skrebys (vasario 4 d.)

V. Zelina

Lietuvi, neužmiršk savo pareigos dalyvauti Vasario 16-tos minėjime, kuris ruošiamas 15 d. vasario su šia programa: 11 val. pamaldos V. Zelinės parapijos bažnyčioje; 15 val. oficiali dalis ir meninė programa Seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje, Vila Zelinoje.

Sausio 28 d. staiga mirė Antanas Mikšėnas, gyvenęs Zelinoje.

Užgavėnių sekmadienį, 8 d. vasario, 12 val. Vila Zelinės parapija ruošia pietus — BLYNŲ BALIŲ.

URUGVAJUS MAŽA BET JUDRI

Urugvajaus lietuvių kolonija nedidelė, bet jai netrūksta judrumo. Juk turi net 8 organizacijas, kurių judriausia yra Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija, vadovaujama p. Romo Mačansko. Ji turi ir savas patalpas, įvairius paren-

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,40

gimus, minėjimus, vaidinimus. Yra ir Kat. vyrų bei moterų draugijos. Vaikai suburti į «Rimtųjų» organizacijėlę; čia mokomi dainuoti, šokti. Gimnazistai susibūrę į «Ažuolyną». Jie taip stipriai pasidarbavo, kad dabar jau ima pralekti seną, labai gerą, net Š. Amerikoje tautiniais šokiais atsižymėjusį «Gintaro» ansamblį. Pradžios mokyklos vaikučiai turi savo choreiją, kurs kas antrą sekmadienį lietuviškai gieda per mišias, ir pasirodo įvairiuose kolonijos parengimuose.

Montevideo lietuvių parapija turi kas sekmadienį savo radijo pusvalandį ir leidžia savaitines parapijos «Žinias»

Urugvajuje yra ir lietuvių komunistų. Jie leidžia mėnesinį laikraštį «Darbas», turi savo radijo valandėlę; tautinių šokių grupę, kartais surengia vieną kitą vaidinimą. Bet lietuviai komunistai visai mažai beturi jaunimo. Tiek laikraščių, tiek radijo, tiek kitą jų veiklą rūpinasi senoji karta.

Aciiū T. Giedriui už žinias
Koresp.

NAUJI VYSKUPAI LIETUVOJE

Konsekruoti gruodžio 21 d. Kaune

OKUP. LIETUVA. - Mus pasiekė žinios, kad Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkasis administratorius vyskupas Juozapas Matulaitis-Labukas 1969 m. gruodžio 21 d. Kaune arkikatedros bazilikoje konsekravo vyskupais Vilniaus Švenčiausios Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos vikarą Liudviką Pavilonį ir bažnytinį teisių daktarą Romualdą Krikščioną. Apeigose asistavo vyskupas Julijonas Vaivodas ir vyskupas Juozapas Pletka.

VYSK. L. POVILONIS

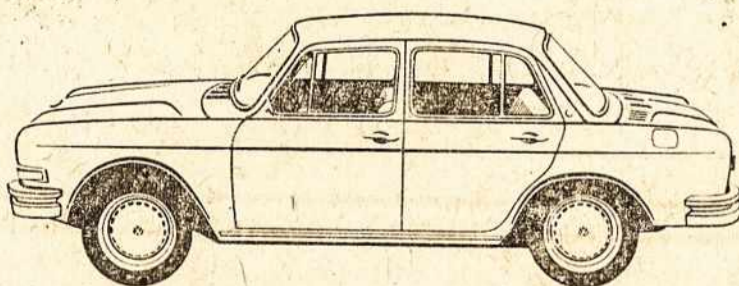
Naujasis vyskupas Liudvikas Povilonis gimęs 1910 m. rugpiučio 25 Šilalagių kaime Šimonių valsč., Panevėžio apskr. Mokėsi Marijampolės mokytojų seminarijoje ir nuo 1930 m. studijavo teologiją bei kanonų teisę. Kunigu išventintas 1934.VI.29. Buvo spaudos žmogus, taip pat dirbo ir pedagoginį darbą.

VYSK. R. KRIKŠČIONAS

Kun. Romualdas Krikščionas, gimęs 1930 m., kunigu išventintas 1954 m. Profesoriaus Kauno kunigų seminarijoje ir buvo Vilkaviškio vyskupijos kancleris.

Draugas 69-12-30

V. tem interêsse
em saber tudo
sôbre o Volkswagen
de 60 HP?

Procure-nos.

ESTAMEL - Estanislau Meliunas Jr.
R. Ibitirama, 1235-1269 Fone 63 2387, V. Prudente

JAU VEIKIA TĖVAMS JĖ-
ZUITAMS PASKIRTAS NAU-
JAS TELEFONO NUMERIS.

Jis yra: 273-03-38.